

XV. Kaupunginkirjasto.

Kaupunginkirjaston johtokunnan kertomus v:lta 1936¹⁾ oli seuraavan sisältöinen:

Johtokunta. Kirjaston johtokuntaan kuuluivat filosofiantohtori A. H. Bergholm, puheenjohtajana, professori H. E. Pipping, varapuheenjohtajana, sihteeri V. Aronen, rouva E. Peräläinen ja filosofiantohtori H. Renqvist. Kaupunginhallituksen edustajana kirjaston johtokunnassa oli toimittaja C.-J. Sundström. Johtokunta kokoontui kertomusvuonna 8 kertaa. Pääkirjaston kassan johtokunnan puheenjohtaja tarkasti 12 kertaa.

Henkilökunta. Käpylän haarakirjaston johtaja H. Huttunen sai pyynnöstä eron virastaan elokuun 1 p:stä lukien. Hänen sijaansa johtokunta nimitti syyskuun 14 p:nä johtajaksi filosofianmaisteri L. Kansasen, joka astui virkaansa lokakuun 1 p:nä, saaden pyytämänsä eron vuoden päätyessä. Johtokunnan ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti elokuun 26 p:nä pitämässään kokouksessa perustettavaksi 5 uutta ylemmän palkkaluokan amanuenssinvirkaa, joihin oli astuttava tammikuun 1 p:nä 1937. Näiden virkojen haltijoiksi johtokunta nimitti marraskuun 18 p:nä ylimääräiset apulaiset H. Granströmin, B. Mörnen, A. Petran, P. Salolammen ja I. Salomaan, joista B. Mörne ja P. Salolampi määrättiin virantoimitukseen pääkirjastossa, H. Granström Kallion haarakirjastossa, I. Salomaa Töölön haarakirjastossa ja A. Petra Vallilan haarakirjastossa. Täten saatiin erinomaisen tarpeellinen lisäys kirjaston vakinaisiin työvoimiin. Pasilan haarakirjaston siivoja A. Karhunen kuoli lokakuun 5 p:nä ja hänen jälkeensä tuli toimeen V. Elomäki saman kuukauden 6 p:nä. Vallilan haarakirjaston johtaja F. Lindroos, joka suurta harrastusta osoittaen työskenteli tässä haarakirjastossa, kuoli joulukuun 20 p:nä.

Huoneistot. Pääkirjaston rakennuskysymys ei edistynyt kertomusvuonna. Helpottaakseen pääkirjastossa vallitsevaa tilanpuutetta kaupunginhallitus päätti kirjaston johtokunnan esityksestä, että kirjaston ajan huoneisto luovutettaisiin kirjaston tarpeisiin kesäkuun 1 p:stä lähtien. Varastossa pidettäville kirjoille saatiin täten tilaa ainakin muutamiksi vuosiksi.

Lainausliike. Kertomusvuonna samoin kuin v. 1934 ja 1935 väheni kirjojen lainaus. Väheneminen on käsitettävä lamakautena vallinneen voimakkaan kasvun jatkuvana vastavaikutuksena. Kirjalainojen lukumäärä v. 1936 ja 1935 oli seuraava:

	1936.		1935.	
	Kaikkiaan.	Keskimäärin lainauspäivää kohden.	Kaikkiaan.	Keskimäärin lainauspäivää kohden.
Pääkirjasto	564,557	1,651	620,727	1,810
Kallion haarakirjasto	279,984	819	287,697	839
Töölön »	57,189	189	50,354	166
Vallilan »	59,302	196	61,806	204
Käpylän »	21,825	72	23,134	76
Pasilan »	15,006	50	14,788	49
Yhteensä	997,863	2,977	1,058,506	3,144

¹⁾ Kertomukseen liittyvät taulukkotiedot lainausliikkeestä sekä käynneistä luku-
salleissa on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1937.

Lainauspäivien lukumäärä oli pääkirjastossa ja Kallion haarakirjastossa 342 sekä muissa haarakirjastoissa 303. Päivittäinen lainausaika pysyi muuttumattomana.

Suurin määrä päivässä annettuja kirjalainoja oli 6,224 (6,183 v. 1935).

Aikuisille sekä toiselta puolen lapsille ja nuorisolle annettujen kirjainojen välinen suhde selviää seuraavasta taulukosta:

	Kirjalainoja aikuisille.		Kirjalainoja lapsille ja nuorisolle.		Yhteensä.
	Luku.	%.	Luku.	%.	
Pääkirjasto	455,932	80.8	108,625	19.2	564,557
Kallion haarakirjasto	205,190	73.3	74,794	26.7	279,984
Töölön »	38,142	66.7	19,047	33.3	57,189
Vallilan »	39,232	66.2	20,070	33.8	59,302
Käpylän »	14,723	67.5	7,102	32.5	21,825
Pasilan »	10,044	66.9	4,962	33.1	15,006
Yhteensä	763,263	76.5	234,600	23.5	997,863

V. 1935 lainattiin aikuisille 818,864 nidosta eli 77.4 % sekä lapsille ja nuorisolle 239,642 nidosta eli 22.6 %. Aikuisten kirjalainat vähenivät kertomusvuonna, samoin kuin lähinnä edellisinä vuosina, suuremmissa määrin kuin lapsille ja nuorisolle annetut lainat.

Erikielisen kirjallisuuden lainausta valaisee seuraava taulukko:

	Suomenkielinen kirjallisuus.		Skandinaviainen kirjallisuus.		Muunkielinen kirjallisuus.		Yhteensä.
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.	
Pääkirjasto	318,600	56.4	221,181	39.2	24,776	4.4	564,557
Kallion haarakirjasto	249,337	89.1	30,647	10.9	—	—	279,984
Töölön »	36,076	63.1	21,113	36.9	—	—	57,189
Vallilan »	46,764	78.9	12,538	21.1	—	—	59,302
Käpylän »	19,991	91.6	1,834	8.4	—	—	21,825
Pasilan »	13,566	90.4	1,440	9.6	—	—	15,006
Yhteensä	684,334	68.6	288,753	28.9	24,776	2.5	997,863

Kaikilta lainausosastoilta annettiin v. 1935 lainaksi suomenkielistä kirjallisuutta 717,964 nidosta, 67.8 %, skandinaviasta kirjallisuutta 314,733 nidosta, 29.7 %, sekä muunkielistä kirjallisuutta 25,809 nidosta, 2.5 %. Skandinaviaisen kirjallisuuden lainaus väheni niin muodoin kertomusvuonna tuntuvammin kuin suomenkielisen kirjallisuuden lainaus. Muunkielisen kirjallisuuden lainausta osoittava prosenttiluku pysyi muuttumattomana.

Romaani- ja kertomuskirjallisuuden sekä muun kirjallisuuden lainauksen välinen suhde selviää seuraavasta taulukosta, jossa myös on otettu huomioon aikuisille sekä toiselta puolen lapsille ja nuorisolle annettujen lainain välinen ero:

	Kirjalainoja aikuisille.				Kirjalainoja lapsille ja nuorisolle.				Kirjalainoja kaikkiaan.			
	Romaani- kirjallisuus.		Muu kirjallisuus.		Kertomus- kirjallisuus.		Muu kirjallisuus.		Romaani- ja kertomus- kirjallisuus.		Muu kirjallisuus.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Pääkirjasto	266,056	58.4	189,876	41.6	75,302	69.3	33,323	30.7	341,358	60.5	223,199	39.5
Kallion haarakirjasto	128,788	62.8	76,402	37.2	56,462	75.5	18,332	24.5	185,250	66.2	94,734	33.8
Töölön »	25,535	66.9	12,607	33.1	13,813	72.5	5,234	27.5	39,348	68.8	17,841	31.2
Vallilan »	24,331	62.0	14,901	38.0	15,104	75.3	4,966	24.7	39,435	66.5	19,867	33.5
Käpylän »	9,519	64.7	5,204	35.3	5,505	77.5	1,597	22.5	15,024	68.8	6,801	31.2
Pasilan »	5,853	58.3	4,191	41.7	3,741	75.4	1,221	24.6	9,594	63.9	5,412	36.1
Yhteensä	460,082	60.3	303,181	39.7	169,927	72.4	64,673	27.6	630,009	63.1	367,854	36.9

V. 1935 lainattiin kaikkiaan 669,378 nidosta eli 63.2 % romaani- ja kertomuskirjallisuutta sekä 389,128 nidosta eli 36.8 % muuta kirjallisuutta. Verrattaessa käy selville, että lainausliikkeen väheneminen kohdistui kertomusvuonna jonkun verran suuremmassa määrin romaani- ja kertomuskirjallisuuteen kuin muuhun kirjallisuuteen. Aikuisille lainatun tietokirjallisuuden lainausprosentti nousi 39.5:stä v. 1935 39.7:ään kertomusvuonna sekä lapsille ja nuorisolle annetun tietokirjallisuuden lainausprosentti 27.4:stä 27.6:een. Tietokirjallisuuslainojen suhteellinen lisääntyminen on jatkunut v:sta 1928 lähtien.

Kirjavaraston eri osastoista lainattujen nidosten luku ilmenee seuraavasta yhdistelmästä:

	Pää- kirjasto.	Kallion	Töölön	Vallilan	Käpylän	Pasilan	Yhteen- sä.	%.
		haarakirjasto.						
I. Uskontoa	7,440	1,677	248	393	77	64	9,899	1.0
II. Historiaa, arkeologiaa ja elämäkertoja	49,764	22,829	5,949	5,316	1,693	1,413	86,964	8.7
III. Maantietoa, kansatiedettä, antropologiaa ja matkakertomuksia	40,157	24,625	4,878	5,227	1,847	1,486	78,220	7.9
IV. Romaaneja, kertomuksia ja satuja	341,358	185,250	39,348	39,435	15,024	9,594	630,009	63.1
V. Runoja, näytelmiä, albumeja sekä kirjallisuushistoriaa ja taidetta	34,600	13,168	2,078	2,485	847	974	54,152	5.4
VI. Luonnontiedettä, matematiikkaa, lääketiedettä ja teknologiaa	31,190	11,366	1,834	2,160	961	518	48,029	4.8
VII. Oikeus- ja valtiotiedettä, yhteiskunnallisia kysymyksiä ja taloutta	19,019	6,419	735	1,527	283	296	27,979	2.8
VIII. Kielitiedettä	11,538	3,801	565	740	104	173	16,921	1.7
IX. Filosofiaa, siveysoppia, kasvatusta, kirja- ja kirjastotiedettä, urheilua sekä muita ja sekalaisia aineita	29,491	11,149	1,554	2,019	989	488	45,690	4.6
Yhteensä	564,557	279,984	57,189	59,302	21,825	15,006	997,863	100.0

V. 1935 olivat eri kirjallisuusosastoista annettujen lainain prosenttiluvut 1.0, 8.8, 7.8, 63.2, 5.5, 4.7, 2.8, 1.6 ja 4.6. Kertomusvuonna lisääntyivät siis suhteellisesti osastoista III, VI ja VIII annetut lainat, kun taas osastoista II, IV ja V annetut lainat suhteellisesti vähenivät. I, VII ja IX osastoon kuuluvan kirjallisuuden lainausta koskevat prosenttiluvut pysyivät muuttumattomina.

Kirjakokoelmia annettiin lainaksi Hermansin lasten kesäsiirtolaan Järvenpäässä, Kunnalliskotiin, Yleiseen sairaalaan, Marian sairaalaan ja Kivelän sairaalaan.

Kertomusvuonna lainaksi annetuista kirjoista on 171 palauttamatta. Näistä oli 144 lainattu pääkirjastosta, 16 Kallion haarakirjastosta, 1 Töölön haarakirjastosta, 3 Vallilan haarakirjastosta ja 7 Käpylän haarakirjastosta.

Lainaaajat. Kotilainoja sai kaikkiaan 46,664 henkilöä, joista 7,496 oli uusia lainaajia. Seuraavassa taulukossa esitetään lainaajia koskevia tietoja:

	Miehiä.			Naisia.			Lapsia ja nuorisoa.			Kaiken kaikkiaan.
	Ruunnillisen työn tekijöitä.	Muita.	Yhteensä.	Ruunnillisen työn tekijöitä.	Muita.	Yhteensä.	Pojkia.	Tyttöjä.	Yhteensä.	
<i>Lainaaajia, joiden äidinkieli oli suomi.</i>										
Pääkirjasto	3,264	3,880	7,144	2,606	4,878	7,484	1,093	689	1,782	16,410
Kallion haarakirjasto	2,783	1,350	4,133	2,267	1,758	4,025	1,291	878	2,169	10,327
Töölön »	236	176	412	305	340	645	432	191	623	1,680
Vallilan »	564	94	658	326	144	470	332	196	528	1,656
Käpylän »	164	67	231	61	150	211	176	117	293	735
Pasilan »	142	37	179	114	49	163	61	61	122	464
Yhteensä	7,153	5,604	12,757	5,679	7,319	12,998	3,385	2,132	5,517	31,272
<i>Lainaaajia, joiden äidinkieli oli ruotsi.</i>										
Pääkirjasto	1,461	3,447	4,908	948	5,137	6,085	729	548	1,277	12,270
Kallion haarakirjasto	260	255	515	160	375	535	118	123	241	1,291
Töölön »	99	139	238	86	306	392	141	120	261	891
Vallilan »	113	45	158	55	60	115	61	75	136	409
Käpylän »	27	18	45	4	51	55	35	47	82	182
Pasilan »	19	18	37	12	15	27	8	7	15	79
Yhteensä	1,979	3,922	5,901	1,265	5,944	7,209	1,092	920	2,012	15,122
<i>Lainaaajia, joiden äidinkieli oli joku muu kieli.</i>										
Pääkirjasto	8	96	104	—	149	149	7	10	17	270
<i>Lainaaajia kaikkiaan.</i>										
Pääkirjasto	4,733	7,423	12,156	3,554	10,164	13,718	1,829	1,247	3,076	28,950
Kallion haarakirjasto	3,043	1,605	4,648	2,427	2,133	4,560	1,409	1,001	2,410	11,618
Töölön »	335	315	650	391	646	1,037	573	311	884	2,571
Vallilan »	677	139	816	381	204	585	393	271	664	2,065
Käpylän »	191	85	276	65	201	266	211	164	375	917
Pasilan »	161	55	216	126	64	190	69	68	137	543
Yhteensä	9,140	9,622	18,762	6,944	13,412	20,356	4,484	3,062	7,546	46,664

V. 1935 oli lainaajien lukumäärä 47,240, joista 30,773:lla eli 65.1 %:lla oli äidinkielenään suomi, 16,161:lla eli 34.2 %:lla ruotsi ja 306:lla eli 0.7 %:lla joku muu kieli. Vastaavat, kertomusvuotta koskevat prosenttiluvut ovat 67.0, 32.4 ja 0.6. Suomenkielisten lainaajien lukumäärä lisääntyi suhteellisesti, kun taas muiden lainaajien luku suhteellisesti väheni. Absoluuttisesti lisääntyi samoin vain suomenkielisten lainaajien lukumäärä. Vastoin useina edellisinä vuosina vallinnutta suhdetta, muuttui aikuisten ja nuorten lainaajien suhdeluku nuorten eduksi; aikuisten prosenttiluku oli 83.8 (83.9 v. 1935) sekä lasten ja nuorison 16.2 (16.1 v. 1935). Ruumiillisen työn tekijöihin kuuluvien aikuisten lainaajien prosenttiluku oli 41.1 oltuaan 41.9 v. 1935 ja muiden aikuisten lainaajien prosenttiluku 58.9 oltuaan 58.1 v. 1935. Miesten ja naisten lukumäärään osoittavat prosenttiluvut olivat edellisten 48.0 (48.3 v. 1935) ja jälkimmäisten 52.0 (51.7 v. 1935). Nuorista lainaajista oli poikia 59.4 % (59.6 v. 1935) ja tyttöjä 40.6 % (40.4 v. 1935).

Lukusalit. Pääkirjaston eri lukusalit olivat yleisön käytettävissä 356 päivää. Kallion haarakirjaston aikuisten lukusali pidettiin yleisölle avoinna 355, ja lasten lukusali 338 sekä sanomalehtisalit 356 päivää. Töölön, Vallilan ja Pasilan haarakirjastojen sanomalehtisalit pidettiin avoinna 356 päivää, kun taas Käpylän haarakirjaston sanomalehtisali oli korjaustöiden vuoksi avoinna vain 350 päivää. Töölön, Vallilan ja Pasilan haarakirjastojen lasten lukuhuoneet pidettiin avoinna 355 päivää, mutta Käpylän haarakirjaston lasten lukuhuone oli avoinna vain 350 päivää. Eteläinen lukuhuoneisto oli yleisön käytettävissä 356 päivää. Päivittäinen aukioloaika oli sama kuin edellisnäkin vuonna.

Lukusalikäyntien lukumäärä ¹⁾ v. 1936 ja 1935 selviää seuraavasta taulukosta:

	Opintosalit.		Aikuisten lukusalit.		Sanomalehtisalit.		Lasten lukuhuoneet.		Kaikkiaan.	
	1936.	1935.	1936.	1935.	1936.	1935.	1936.	1935.	1936.	1935.
Pääkirjasto ..	41,997	43,780	42,778	50,934	277,868	287,352	67,792	74,131	430,435	456,197
Haarakirjasto,										
Kallion	—	—	28,470	35,471	338,857	348,063	62,847	66,513	430,174	450,047
Töölön	—	—	—	—	145,858	148,907	22,022	21,317	167,880	170,224
Vallilan	—	—	—	—	167,822	164,912	32,069	28,365	199,891	193,277
Käpylän	—	—	—	—	69,417	67,744	6,097	5,821	75,514	73,565
Pasilan	—	—	—	—	29,152	32,312	6,424	9,466	35,576	41,778
Eteläinen lukuhuoneisto ..	—	—	—	—	—	—	—	—	209,065	218,126
Yhteensä	41,997	43,780	71,248	86,405	1,028,974	1,049,290	197,251	205,613	1,548,535	1,603,214

Lukusalikäyntien päivittäinen keskimäärä oli seuraava:

	1936.	1935.		1936.	1935.
Pääkirjasto	1,209	1,285	Käpylän haarakirjasto	215	207
Kallion haarakirjasto ..	1,218	1,274	Pasilan »	100	119
Töölön » ..	472	479	Eteläinen lukuhuoneisto	587	614
Vallilan » ..	561	545			
			Yhteensä	4,362	4,523

¹⁾ Taulukossa ilmoitetut käyntien määrät sanomalehtisaleissa sekä eteläisessä lukuhuoneistossa, samoin kuin Töölön, Vallilan, Käpylän ja Pasilan haarakirjastojen lasten lukuhuoneiden vastaavat luvut, eivät ole täysin tarkat, käynnit kun on merkitty mekaanisin laskukojein.

Vuoden varrella ilmestyneistä aikakaus- ja sanomalehdistä oli lukusaleissa yleisön käytettävissä seuraava määrä:

	Aikakauslehtiä,		Sanomalehtiä,	
	luku.	kpl.	luku.	kpl.
Pääkirjasto	325	391	60	82
Kallion haarakirjasto	124	155	38	77
Töölön »	45	50	20	24
Vallilan »	45	51	19	33
Käpylän »	41	42	16	20
Pasilan »	39	41	16	16
Eteläinen lukuhuoneisto	41	44	16	32

Satuillat. Talven, kevään ja syksyn kuluessa järjestettiin pääkirjastossa 35 suomenkielistä ja 35 ruotsinkielistä sekä Kallion haarakirjastossa 24 suomenkielistä ja 9 ruotsinkielistä satuiltaa lapsille.

Kirjavarasto. Kaupunginvaltuuston v. 1934 vahvistamien kirjavaraston tarkastusta koskevien säännösten mukaisesti toimittivat virkailijat kesäkuussa kirjallisuusryhmiin IX ja IV (A—G) kuuluvien kirjojen tarkastuksen. Inventtaustarkastajina olivat samoin kuin aikaisemminkin filosofianmaisterit C.-R. Gardberg ja S.-K. Kilpi. Tarkastuksen jälkeen poistettiin puuttuneet 1,189 nidosta, joista 1,156 oli kuulunut pääkirjaston, 13 Kallion haarakirjaston, 2 Töölön haarakirjaston, 6 Vallilan haarakirjaston ja 12 Käpylän haarakirjaston kirjavarastoon. Paitsi näitä poistettiin luetteloista 270 v. 1932 lainattua kirjaa, joita ei kirjaston ollut onnistunut saada takaisin. Näistä oli 223 lainattu pääkirjastosta, 31 Kallion haarakirjastosta, 5 Töölön haarakirjastosta, 3 Vallilan haarakirjastosta, 6 Käpylän haarakirjastosta ja 2 Pasilan haarakirjastosta. Lisäksi poistettiin 4,058 lainausliikkeessä kulunutta kirjaa. Kertomusvuonna poistettiin täten kaikkiaan 5,517 kirjaa. Kirjastoon hankittiin ja luetteloiitiin vuoden kuluessa 11,376 nidosta. Luetteloitu kirjavarasto käsiti vuoden alussa 218,881 nidosta. Vuoden päättyessä oli nidosten lukumäärä 224,740, joista 117,873 eli 52.4 % oli suomenkielistä ja 98,800 eli 44.0 % skandinavisista sekä 8,067 eli 3.6 % muunkielistä (saksan-, ranskan-, englannin- ja vironkielistä) kirjallisuutta. Vastaavat v:n 1935 prosentiluvut olivat 52.4, 44.1 ja 3.5.

Kirjavarasto jakautui vuoden lopussa eri kirjallisuusosastoihin seuraavasti:

	Nidoksia.	%.
I. Uskontoa	7,413	3.3
II. Historiaa, arkeologiaa ja elämäkertoja	21,090	9.4
III. Maantietoa, kansatiedettä, antropologiaa ja matkakertomuksia	12,553	5.6
IV. Romaaneja, kertomuksia ja satuja	86,378	38.4
V. Runoja, näytelmiä, albumeja sekä kirjallisuushistoriaa ja taidetta	25,543	11.4
VI. Luonnontiedettä, matematiikkaa, lääketiedettä ja teknologiaa	13,138	5.8
VII. Oikeus- ja valtiotiedettä, yhteiskunnallisia kysymyksiä ja taloutta	13,897	6.2
VIII. Kielitiedettä	3,632	1.6

	Nidoksia.	%.
IX. Filosofiaa, siveysoppia, kasvatusta, kirja- ja kirjasto- tiedettä, urheilua sekä muita ja sekalaisia aineita	13,666	6.1
X. Lukusaleihin sijoitettua kirjallisuutta (hakuteoksia, sidottuja aikakauslehtiä ja sanomalehtiä y.m.)....	27,430	12.2
Yhteensä	224,740	100.0

Vastaavat prosenttiluvut v:lta 1935 olivat 3.3, 9.2, 5.4, 39.2, 11.3, 5.7, 6.1, 1.6, 6.1 ja 12.1.

Pääkirjaston ja eri haarakirjastojen kesken kirjavarasto jakautui seuraavasti:

	1936.		1935.	
	Nidoksia.	%.	Nidoksia.	%.
Pääkirjasto	131,413	58.5	128,725	58.8
Kallion haarakirjasto	54,537	24.3	52,864	24.2
Töölön »	15,794	7.0	15,341	7.0
Vallilan »	12,490	5.6	11,986	5.5
Käpylän »	6,829	3.0	6,555	3.0
Pasilan »	3,634	1.6	3,370	1.5
Eteläinen lukuhuoneisto	43	[0.02]	40	[0.02]
Yhteensä	224,740	100.0	218,881	100.0

Kirjavarasto, jonka arvo vuoden alussa laskettiin 5,078,440 markaksi arvioitiin vuoden lopussa 5,263,950 markaksi.

Kirjalahjoja ovat antaneet kirjastolle kirjailija I. Byrdin, Christian science-yhdistys (Helsinki), eduskunnan kirjasto, eversti G. Fraser, haarakirjastonhoitaja E. Grönroos, kunnallisen keskustoimiston johtaja Y. Harvia, liikemies E. Heikel, Italian Helsingissä oleva lähetystö, Japanin Helsingissä oleva lähetystö, herra T. Lindström, kirjailijatar G. de Michelis, kirjailijatar H. Olsson, Kustannusosakeyhtiö Otava, Puolan Helsingissä oleva lähetystö, kirjailija C. Rosley, Secretaria de educacion (Cuba), insinööri K. Tallqvist, Teosofinen seura (Helsingin osasto), Upsalan yliopiston kirjasto, valtion kirjastotoimisto ja valtioneuvoston julkaisuvarasto.

Kirjasto sai myös korvauksetta julkaisuja, joita olivat toimittaneet Arbetarnes bildningsförbund (Tukholma), Deichmanin kirjasto (Oslo), Deutsche Schule (Helsinki), osuusliike Elanto, Göteborgin kaupunginkirjasto, Helsingin kauppiaitten kauppakoulu, Helsingin kaupungin kaasulaitos, Helsingin kaupungin kirjapainokoulu, Helsingin kaupungin köyhäinlaitos, Helsingin kaupungin rahatoimisto, Helsingin kaupungin teknilliset laitokset, Helsingin kaupungin tilastotoimisto, Helsingin kaupunginhallitus, Helsingin kirjansitojain ammattikunta, Helsingin säästöpankki, Helsingin yliopiston kirjasto, Hydrografinen toimisto, kansainvälinen sosialipoliittisen yhteistyön valtuuskunta (Tukholma), kunnallinen keskuustoimisto, Kuopion kaupunginkirjasto, La biblioteca comunale dell'Archiginnasio (Bologna), Liike- ja virkanaisten liitto, Metsätieteellinen tutkimuslaitos, Odensen keskuskirjasto, Kustannusosakeyhtiö Otava, Pelastusarmeija, Osakeyhtiö Pohjoismaiden yhdyspankki, Porin kaupunginkir-

jasto, posti- ja lennätinlaitos, postisäästöpankin hallitus, Ruotsalaisen kirjallisuuden seura, Suomen historiallinen seura, Suomen kenttärätsastusseura, Suomen maataloustieteellinen seura, Suomen matkailijayhdistys, Suomen meripelastusseura, Suomen naisyhdistys, Suomen pankki, Keskinäinen henkivakuutusyhtiö Suomi, taideteollisuuskeskuskoulu, Tampereen kaupunginhallitus, Tampereen kaupunginkirjasto, The Carnegie United Kingdom Trust, The Rubber Growers Association (Lontoo), Tuberkuloosin vastustamisyhdistys, Tukholman kaupunginkirjasto, Turun kaupunginhallitus, Turun kaupunginkirjasto, Turun yliopisto, Upsalan yliopiston kirjasto, valtion kirjastotoimisto, Viipurin kaupunginhallitus ja Viipurin kaupunginkirjasto sekä seuraavien aikakaus- ja sanomalehtien toimitukset: Aarbog for de nordiske interparlamentariske grupper, Aikain vartija, Aitosuomalainen, Autoilija, Bank of Finland, Barnens missionstidning, Deutsche Allgemeine Zeitung, Elanto, Finlands försäkringstidskrift, Forstlig tidskrift, Försäkringstidning, Helsingin N.M.K.Y:n kuukauslehti, Hissbladet, Hissi-lehti, Hufvudstadsbladet, Industritidningen, Inner Culture, Kevätkylvö, Kirjasanommat, Kirjatyö — Bokarbete, Kirjojen maailma, Konttoritekniikka, Korsets budskap, Kuulovikainen, Labor, Lasten lähetyslehti, Leipuri, Maan suola, Merimiehen ystävä, Metsätaloudellinen aikakauskirja, Missionstidning för Finland, Nykyhetki, Otava, Pirkka, Pohjantähti, Prager Presse, Raitis ylioppilas, Ristin voitto, Sjömansvännen, Sosialinen aikakauskirja — Social tidskrift, Suomen lähetyssanomiam, Suomen matkailu, Suomen pienviljelijä, Säästöpankki, Teollisuuslehti, Teosofi, Teosofiskt forum, Tikkurilan viesti, Tuberkuloosilehti, Tuberkulosbladet, Turistliv i Finland, Unitas, Uskon sanoma, Vakuutussanomiam, Wandlung, Vapaa katolinen kirkko ja Veikko.

Painosta julkaistiin v. 1935 kirjastoon hankitun suomen- ja vironkielisen kirjallisuuden lisäluettelo, vastaava ruotsinkielisen sekä tanskalaisen, norjalaisen, saksalaisen, ranskalaisen ja englantilaisen kirjallisuuden luettelo sekä suomenkielinen kertomus kirjaston toiminnasta v. 1935.

Tulot. Lainanottajat maksoivat sakkoja 64,369 tapauksessa. Kaupungin rahatoimistoon suoritettujen, erääntyneiden vakuuksien lukumäärä oli 86. Luetteloita myytiin kaikkiaan 1,200, joista suomenkielisiä oli 824 ja ruotsinkielisiä 376; laatunsa mukaan ne jakautuivat seuraavasti:

Luettelon hinta, Smk.		Myydyt luettelot, kpl. suomenk. ruotsink. kaikkiaan.			Luettelon hinta, Smk.		Myydyt luettelot, kpl. suomenk. ruotsink. kaikkiaan.		
—: 15	1	2	3	2: 50	10	—	10
1: —	37	2	39	3: —	1	1	2
1: 50	—	4	4	5: —	10	—	10
2: —	722	361	1,083	12: —	43	6	49
Yhteensä							824	376	1,200

Kadonneiden ja vahingoittuneiden kirjain korvausrahoja kertyi 2,509: 60 markkaa. Säästöä v:lta 1935 oli 6: 85 markkaa. Näillä varoilla ostettiin uutta kirjallisuutta ja lunastettiin aikaisemmin korvattuja kirjoja 2,502: 70 markan arvosta. Säästöä v:een 1937 jäi täten 13: 75 markkaa.

Kirjaston tulot nousivat 111,462: 30 markkaan vastaten 112,474: 20 markkaa v. 1935. Pääkirjaston ja haarakirjastojen tulojen jakautumisen selviää seuraavasta taulukosta:

	Pää- kirjasto.	Kallion	Töölön	Vallilan	Käpylän	Pasilan	Yhteensä		
		h a a r a k i r j a s t o .							
		M a r k k a a j a p e n n i ä .							
<i>Kuukausi.</i>									
Tammikuu	9,582 25	1,692 55	429 80	151 70	69 30	228 55	¹⁾ 12,245	15	
Helmikuu	5,978 70	1,203 85	411 40	169 50	155 10	269 30	8,187	85	
Maaliskuu	7,991 30	1,800 25	415 70	242 30	107 30	231 80	10,788	65	
Huhtikuu	6,782 30	1,352 95	373 70	152 55	70 70	241 25	8,973	45	
Toukokuu	8,569 75	2,077 35	330 40	185 —	60 30	263 50	11,486	30	
Kesäkuu	5,464 35	1,585 75	337 10	184 30	111 40	260 70	7,943	60	
Heinäkuu	6,014 60	1,607 65	466 60	210 90	78 20	245 20	8,623	15	
Elokuu	5,467 55	1,191 —	363 80	151 30	88 30	221 10	7,483	05	
Syyskuu	5,839 90	1,397 45	268 —	277 10	73 40	195 35	8,051	20	
Lokakuu	6,518 25	1,638 90	347 20	110 70	97 10	241 80	8,953	95	
Marraskuu	6,342 65	1,458 30	289 40	116 90	119 20	216 95	8,543	40	
Joulukuu	7,369 70	1,864 60	363 80	245 30	113 10	226 05	10,182	55	
Yhteensä	81,921 30	18,870 60	4,396 90	2,197 55	1,143 40	2,841 55	¹⁾ 111,462	30	
<i>Tuloerä.</i>									
Sakkoja	77,168 95	15,567 50	4,102 60	1,675 10	983 60	552 80	100,050	55	
Suomenkielisten luette- lojen myynti	233 —	1,609 50	42 —	128 15	22 50	40 —	2,075	15	
Ruotsinkielisten luette- lojen myynti	445 —	279 —	34 —	38 30	5 —	4 —	805	30	
Erääntyneitä vakuuksia	1,536 —	183 —	— —	— —	— —	— —	1,719	—	
Sekalaisia tuloja	2,538 35	1,231 60	218 30	356 —	132 30	2,244 75	¹⁾ 6,812	30	
Yhteensä	81,921 30	18,870 60	4,396 90	2,197 55	1,143 40	2,841 55	¹⁾ 111,462	30	

Menot ²⁾ ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä, johon on myös otettu kirjastolle myönnetty määrärahat:

	Määräraha, Smk.	Menot, Smk.
Palkat, palkkiot ja sairaasapu	1,795,821: 10	1,770,950: 25
Vuokrat	538,560: —	537,255: —
Lämpö	67,270: —	63,065: 85
Valaistus	77,900: —	76,946: 80
Siivous	10,500: —	9,920: 70
Vedenkulutus	2,500: —	1,926: 75
Puhtaanapito	14,600: —	10,574: —
Kalusto	23,900: —	22,533: 40
Sidonta- ja painatuskulut	260,000: —	³⁾ 259,992: 15
Tarverahat	17,800: —	17,693: 80
Kirjallisuus	500,000: —	499,998: 50
Yhteensä	3,308,851: 10	3,270,857: 20

Kaupungin avustamat yritykset. Yhdistykset »Kirjoja sokeille» ja »Brage» sekä »Suomen työväen arkisto» ja »Kasvatusopillinen lukusali» nimiset laitokset, joille kaupunginhallitus oli myöntänyt apurahoja yleishyödyllisten yritysten ja laitosten kannattamiseksi varatusta määrärahasta, olivat kertomusvuonna kirjaston johtokunnan valvonnan alaisina apurahojen käyttöön nähden.

¹⁾ Tähän sisältyy eteläisen lukuhuoneiston sekalaisia tuloja 91 markkaa. — ²⁾ Tähän eivät sisälly kirjastorakennusten kunnossapidosta ja palovakuutuksesta aiheutuneet kulut. — ³⁾ 233,636: 35 markkaa on käytetty sidonta- ja 26,355: 80 markkaa painatuskuluihin.